

30.07.2008/120

SİGORTA İŞLEMLERİ İLE KAMBIYO İŞLEMLERİNE İLİŞKİN GİDER VERGİLERİ TEBLİĞİ YAYIMLANDI

ÖZET : 86 seri No'lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde, 5766 sayılı Yasa ile 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 30, 31 ve 47 nci maddelerinde yapılan değişiklikler ile 2008/13459 sayılı BKK ile kambiyo muamelelerine ilişkin BSMV oranını, 1/5/2008 tarihinden itibaren sıfır olarak uygulayan kambiyo yükümlülerin (yetkili müesseseler dahil), vergi dönemi içinde sadece vergi oranı sıfır olarak belirlenmiş döviz satış işlemleri bulunsa bile bu işlemlerini beyanname ile bildirmelerine ilişkin açıklama ve düzenleme yapılmıştır.

26/7/2008 tarihli ve 26948 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak uygulamaya giren 86 seri No'lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde,

- 4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı **Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun** 25 inci maddesi ile sigorta muamelelerine ilişkin banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) uygulamasına ilişkin olarak 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 30, 31 ve 47 nci maddelerinde yapılan düzenlemeler
- 15/4/2008 tarihli ve 26848 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2008/13459 sayılı BKK'da, kambiyo muamelelerine ilişkin BSMV oranının, 1/5/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere kambiyo satış tutarı üzerinden sıfır olarak belirlenmesinden sonra BSMV mükelleflerinin, vergilendirme

dönemi içinde vergiye tabi işlemleri bulunmasa da bu durumlarını vergi beyannamesi ile bildirmeye mecbur oldukları, bu nedenle, vergi dönemi içinde sadece vergi oranı sıfır olarak belirlenmiş döviz satış işlemleri bulunan mükelleflerin (yetkili müesseseler dahil) de bu işlemlerini beyanname ile bildirmeleri gerektiği

konularında açıklama ve düzenlemeler yapılmıştır.

5766 sayılı Yasayla yapılan düzenlemeden önce sigorta işlemlerinde BMSV mükellefi, sigorta şirketleri ile sigorta acentaları iken, yeni düzenlemede verginin yükümlüsü sadece sigorta şirketleri olarak belirlenmiştir. Tebliğde bu yeni durumla ilgili temel açıklamalar aşağıdaki gibidir.

- 1/8/2008 tarihinden itibaren sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acenteleri ile sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri tarafından yapılan sigorta işlemleri de dahil olmak üzere bütün sigorta işlemlerinde verginin mükellefi, sigorta şirketleridir.
- Sigorta işlemlerinde verginin matrahı, bu işlem dolayısıyla poliçede yer alan prim tutarıdır. Prim tutarının hesabında, sigorta işlemi dolayısıyla komisyon ve benzeri adlarla sigorta aracılara yapılan ödemeler matraha dahil olup indirim konusu yapılamamaktadır.
- Sigorta şirketinden alınan komisyon tutarları dahil prim tutarı üzerinden hesaplanan vergi sigorta şirketince beyan edilerek ödeneceğinden, bu komisyon tutarları ayrıca vergiye tabi tutulmayacaktır.
- Yangın sigortasına ilişkin prim tutarı da dahil poliçede yer alan prim tutarları üzerinden BSMV hesaplanması nedeniyle, yangın sigortası vergisi üzerinden ayrıca BSMV hesaplanmaması gerekmektedir.

- Sigorta şirketleri, 1/8/2008 tarihinden itibaren sigorta aracıları tarafından yapılan sigorta işlemleri de dahil olmak üzere yaptıkları işlemlere ilişkin vergileri, Hizmet Vergisi (Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesi ile izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar kanuni veya iş merkezlerinin bulunduğu yer vergi dairesine beyan ederek aynı süre içinde ödeyeceklerdir.
- Sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acentelerinin Temmuz 2008 vergilendirme döneminde yaptıkları sigorta muamelelerine ilişkin vergileri Hizmet Vergisi (Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesi ile izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar vergi dairesine beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri gerekmektedir.
- Sigorta acentelerinin BSMV'ye ilişkin mükellefiyet kaydının terkin edilmesi, mükellefin işi bırakmasından önceki dönemlere ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacak, bu tarihten önceki dönemlere ilişkin vergilendirmeye ve ceza uygulanmasına da engel teşkil etmeyecektir.
- Sigorta şirketleri iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan BSMV'den indirebilirler. Bu dönemde indirilemeyen vergiler, sonraki dönem beyannamelerinde indirim konusu yapılabilmektedir.
- 1/8/2008 tarihinden önce sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acenteleri tarafından yapılan sigorta işlemlerinin bu tarihten sonra iptal edilmesi durumunda, iptal edilen sigorta işlemlerine ilişkin beyan edilen vergilerin, iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan vergiden indirilmesi sigorta şirketleri tarafından gerçekleştirilecektir.
- Bankalar dışındaki sigorta acentelerinin BSMV mükellefiyeti Ağustos 2008 döneminden itibaren sona ereceğinden sigorta muamelelerine ilişkin olarak yıl sonlarında veya belli dönem

aralıklarında sigorta şirketlerinden teşvik komisyonu ve benzer adlar altında alınan paralar vergiye tabi tutulmayacaktır.

- Sigorta acenteleri tarafından sigorta şirketlerine sağlanan hizmetler nedeniyle ödenen komisyon bedelleri için sigorta şirketlerince sadece sigorta komisyon gider belgesi düzenlenmesi gerekmekte olup ayrıca acentelerce söz konusu bedeller için fatura düzenlenmeyecektir. Sigorta şirketlerinin sigortacılık faaliyeti dışında kalan diğer işlemleri içinse fatura düzenlenecektir.

Ayrıca, BSMV mükellefleri, vergilendirme dönemi içinde vergiye tabi işlemleri bulunmasa da bu durumlarını vergi beyannamesi ile bildirmek zorunda olduklarından, vergi dönemi içinde sadece vergi oranı sıfır olarak belirlenmiş döviz satış işlemleri bulunan mükelleflerin (yetkili müesseseler dahil) de bu işlemlerini beyanname ile bildirmeleri gerekmektedir.

86 seri No'lu Gider Vergileri Genel Tebliği, bu Sirkülerimize ek olarak verilmiştir.

Saygılarımızla...

TEBLİĞ

Maliye Bakanlığında:

GİDER VERGİLERİ GENEL TEBLİĞİ
SERİ NO: 86

4/6/2008 tarihli ve 5766 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun¹ 25 inci maddesi ile 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun² 30, 31 ve 47 nci maddelerinde yapılan düzenlemede, sigorta muamelelerine ilişkin banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV) uygulamasında değişiklik yapılmıştır.

Söz konusu düzenleme ile kambiyo işlemlerinde BSMV uygulamasına ilişkin açıklamalar bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

A – SİGORTA İŞLEMLERİNDE BSMV UYGULAMASI

5766 sayılı Kanunun 25 inci maddesi ile 6802 sayılı Kanunun 30, 31 ve 47 nci maddelerinde değişiklikler yapılmıştır. Buna göre 6802 sayılı Kanunun;

- 30 uncu maddesi, "Banka ve sigorta muameleleri vergisini banka ve bankerlerle sigorta şirketleri öder. Sigorta araçları tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleridir." şeklinde değiştirilmiş,

- 31 inci maddesinin ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere, "Sigorta işlemlerinde verginin matrahı, bu işlem dolayısıyla poliçede yer alan prim tutarıdır. Prim tutarının hesabında, sigorta işlemi dolayısıyla komisyon ve benzeri adlarla sigorta araçlarına yapılan ödemeler indirim konusu yapılamaz." fıkrası eklenmiş,

- 47 nci maddesinin (a) fıkrasının sonuna "Sigorta muamelelerine ilişkin beyanname sigorta şirketlerinin kanuni veya iş merkezlerinin bulunduğu yer vergi dairesine verilir." hükmü eklenmiştir.

6802 sayılı Kanunda yapılan bu değişiklikler 1/8/2008 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Ayrıca, 6802 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde, "Sigorta şirketleri, iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan banka ve sigorta muameleleri vergisinden indirebilirler. Bu dönemde indirilemeyen vergiler, sonraki dönem beyannamelerinde indirim konusu yapılabilir." hükmü ile aynı maddenin son fıkrasında "Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler uyarınca, sigorta işlemlerinde BSMV mükellefiyeti, matrahı, beyanı ve ödenmesi ile iptal edilen sigorta işlemlerine ilişkin aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek görülmüştür.

1 – Sigorta İşlemlerinde BSMV Mükellefi

5684 sayılı Sigortacılık Kanununun³ 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, sigorta araçları sigorta acentesi ve brokerleri olarak sayılmış olup aynı maddenin (l) bendinde ise sigorta acentesi; ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi olarak tanımlanmıştır. Ayrıca, Sigorta Acenteleri Yönetmeliğinin⁴ 12 nci maddesinde; "Sigortalı tarafından yetkili acenteye yapılan ödeme sigorta şirketine yapılmış sayılır." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 6802 sayılı Kanunun 28 inci maddesi uyarınca, verginin doğması için sigorta şirketlerince bir muamele yapılması ve bu muamele sonucunda lehe nakden veya hesaben para alınması gerekmektedir. Ayrıca, 5766 sayılı Kanunun 25

inci maddesiyle değişik 6802 sayılı Kanunun 30 uncu maddesine göre, sigorta aracıları tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleridir.

6802 sayılı Kanunda değişiklikler yapan 5766 sayılı Kanunun 25 inci maddesinin yürürlüğe girmesinden önceki uygulamaya göre sigorta işlemlerinde BSMV'nin mükellefi, sigorta şirketleri ile bu şirketler tarafından sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi verilen sigorta acenteleriydi. Ancak, 5766 sayılı Kanunla yapılan değişiklikler uyarınca, 1/8/2008 tarihinden itibaren sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acenteleri ile sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri tarafından yapılan sigorta işlemleri de dahil olmak üzere bütün sigorta işlemlerinde verginin mükellefi sigorta şirketleridir.

2 – Sigorta İşlemlerinde BSMV Matrahı

Sigorta şirketlerinin sigorta işlemi olsun olmasın yaptıkları bütün işlemler dolayısıyla nakden veya hesaba lehe aldıkları paralar BSMV'ye tabi bulunmaktadır. 5766 sayılı Kanunun 25 inci maddesiyle değişik 6802 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre; sigorta işlemlerinde verginin matrahı, bu işlem dolayısıyla poliçede yer alan prim tutarıdır. Prim tutarının hesabında, sigorta işlemi dolayısıyla komisyon ve benzeri adlarla sigorta aracılara yapılan ödemeler matraha dahil olup indirim konusu yapılamaz.

Sigorta işlemi dolayısıyla sigorta aracılara yapılan komisyon ve benzeri ödemelerin vergi matrahından indirilmesi mümkün değildir. Diğer bir ifadeyle, sigorta aracılarının (sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan acentelerin) vergi mükellefiyetinden çıkarılması, sigorta şirketlerince sigorta aracılara yapılacak ödemelerin vergi matrahından indirilmesi sonucunu doğurmamaktadır.

Örnek 1- Sigorta şirketi tarafından 16/8/2008 tarihinde 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi düzenlenmiştir. Söz konusu poliçeye ilişkin prim tutarı 1.350-YTL'dir. Bu işlemde verginin matrahı, poliçede yer alan 1.350-YTL tutarı olup bu prim tutarı üzerinden % 5 oranında 67,50-YTL tutarında BSMV hesaplanması ve Ağustos 2008 dönemi beyannamesiyle şirketin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu yer vergi dairesine beyan edilerek aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Örnek 2- C yetkili sigorta acentesi tarafından 16/8/2008 tarihinde 1 yıllık motorlu kara taşıt aracı sigorta poliçesi düzenlenmiştir. C yetkili sigorta acentesi ile sigorta şirketi arasında yapılan yetkili acentelik sözleşmesi gereğince bu poliçeye ilişkin komisyon oranı % 10'dur. Söz konusu poliçeye ilişkin prim tutarı (yetkili acente komisyonu dahil) 1.350-YTL'dir.

C yetkili sigorta acentesinin bu işlem dolayısıyla acentelik sözleşmesi uyarınca alacağı komisyon tutarı, poliçede yer alan prim tutarının % 10'u olup 135-YTL'dir. Bu işlemdeki prim tutarı, sigorta acentesinin alacağı komisyonlar ile sigorta şirketinin alacağı tutarların toplamından oluşmakta olup 1.350-YTL'dir. Dolayısıyla, sigorta işleminde acentenin alacağı komisyon tutarı poliçede yer alan prim tutarına dahil olduğundan bu tutar verginin hesaplanmasında dikkate alınmaktadır. Bu işlemde verginin matrahı poliçede yer alan 1.350-YTL tutarı olup, bu prim tutarı üzerinden % 5 oranında 67,50-YTL BSMV hesaplanması ve sigorta şirketi tarafından Ağustos 2008 dönemi beyannamesiyle şirketin kanuni veya iş merkezinin bulunduğu yer vergi dairesine beyan edilerek aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir. Prim tutarının hesabında, sigorta işlemi dolayısıyla komisyon ve benzeri adlarla sigorta aracılara yapılan ödemeler matraha dahil olduğundan, bu tutarların BSMV matrahının hesaplanmasında indirim konusu yapılamayacağı açıktır.

Söz konusu sigorta işleminin sözleşme yapma ve prim tahsil etme yetkisi bulunan veya bulunmayan banka şubesinde yapılması durumunda da, sözleşme veya poliçede yer alan prim tutarı üzerinden hesaplanan verginin sigorta şirketi tarafından beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir. Bu nedenle, söz konusu banka şubesinde sigorta işlemine ilişkin olarak sigorta şirketinden alınan komisyon tutarları dahil prim tutarı üzerinden hesaplanan vergi sigorta şirketince beyan edilerek ödeneceğinden bu komisyon tutarları ayrıca vergiye tabi tutulmayacaktır.

Sigorta işlemlerinde sigorta şirketleri tarafından teminat altına alınan risklere karşılık poliçede gösterilen prim tutarları

üzerinden BSMV hesaplanmaktadır. Poliçede yer alan yangın sigortası vb. sigortalar dolayısı ile alınan prim tutarlarının tamamı BSMV'nin matrahını oluşturmaktadır. İlgili Kanun⁵ uyarınca yangın sigortaları dolayısıyla alınan prim tutarı üzerinden ayrıca yangın sigortası vergisi hesaplanarak ödenmektedir. Buna göre, yangın sigortasına ilişkin prim tutarı da dahil poliçede yer alan prim tutarları üzerinden BSMV hesaplanması nedeniyle, yangın sigortası vergisi üzerinden ayrıca BSMV hesaplanması gerekmektedir.

3 – Sigorta İşlemlerinde BSMV Beyanı ve Ödenmesi

6802 sayılı Kanununun 44, 47 ve 48 inci maddelerinde BSMV'nin tarhına, beyanname zamanı ve yeri ile ödenmesine ilişkin hükümler bulunmaktadır. Anılan maddelerde, BSMV'nin vergiye tabi olayların vuku bulduğu yer vergi dairesince tarh olunacağı, bu Kanunun beyannamenin bir merkezden verilmesini tecviz ettiği hallerde verginin beyannamenin verildiği yer vergi dairesince tarh olunacağı, her mükellefin bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini bir beyanname ile ertesi ayın 15 inci günü akşamına kadar BSMV'de muamelelerin yapıldığı yer vergi dairesine bildirmek mecburiyetinde olduğu, sigorta muamelelerine ilişkin beyannamenin sigorta şirketlerinin kanuni veya iş merkezlerinin bulunduğu yer vergi dairesine verileceği ve mükelleflerin beyanname üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen vergileri beyanname verme süresi içinde ödemeye mecbur oldukları hüküm altına alınmıştır.

Bu hükümler uyarınca sigorta şirketleri, 1/8/2008 tarihinden itibaren sigorta aracılıları tarafından yapılan sigorta işlemleri de dahil olmak üzere yaptıkları işlemlere ilişkin vergileri, Hizmet Vergisi (Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesi ile izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar kanuni veya iş merkezlerinin bulunduğu yer vergi dairesine beyan ederek aynı süre içinde ödeyeceklerdir.

4 – Diğer Hususlar

a) Temmuz 2008 Dönemine İlişkin BSMV'nin Beyanı ve Ödenmesi

Sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acentelerinin Temmuz 2008 vergilendirme döneminde yaptıkları sigorta muamelelerine ilişkin vergileri Hizmet Vergisi (Sigorta Muameleleri Vergisi) Beyannamesi ile izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar vergi dairesine beyan ederek aynı süre içinde ödemeleri gerekmektedir.

Sigorta acenteleri tarafından verilecek Temmuz 2008 dönemine ait beyannamenin "Sonraki Döneme Devreden İptal Edilen Sigorta Muamelelerine İlişkin İndirilecek Vergiler" satırında bulunan tutarlar, iptal edilen sigorta işlemlerine ait vergilerin ilgili dönemlerde beyan edilerek ödenmiş olması şartıyla sigorta acentesinin başvurusu üzerine diğer vergi borçlarına mahsup edilir. Bu mahsup işleminin yapılabilmesi için, ilgili acentelerin bu Tebliğ ekinde yer alan "İptal Edilen Sigorta Poliçelerine İlişkin Bildirim"i düzenlemek suretiyle vergi dairesine bir dilekçe ile başvurması gerekmektedir. (EK:1) Mahsup edilemeyen vergi tutarları işlemin yapıldığı takvim yılının sonuna kadar doğacak diğer vergi borçlarından mahsup edilir. Bu şekilde mahsup edilemeyen vergi, sigorta acentesine nakden iade edilecektir.

Öte yandan, 5766 sayılı Kanununun 25 inci maddesi ile değişik 6802 sayılı Kanununun 30 uncu maddesi hükmü uyarınca, sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acentelerininin BSMV mükellefiyet kaydı, Temmuz 2008 dönemine ilişkin beyannamelerin verilmesinden sonra Ağustos 2008 döneminin sonuna kadar ilgili vergi dairesi müdürlüğünce terkin edilecektir.

Ancak 213 sayılı Vergi Usul Kanununun⁶ 160 ncı maddesi hükmü uyarınca, sigorta acentelerininin BSMV'ye ilişkin mükellefiyet kaydının terkin edilmesi, mükellefin işi bırakmasından önceki dönemlere ilişkin yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacak, bu tarihten önceki dönemlere ilişkin vergilendirmeye ve ceza uygulanmasına da engel teşkil etmeyecektir.

b) İptal Edilen Sigorta İşlemlerinde BSMV Uygulaması

6802 sayılı Kanununun 31 inci maddesininin 1/5/2007 tarihinde yürürlüğe giren beşinci fıkrasında, iptal edilen sigorta işlemlerine ilişkin BSMV uygulaması düzenlenmiştir. Bu düzenleme uyarınca, sigorta şirketleri iptal ettikleri sigorta muamelelerine ilişkin vergileri (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan BSMV'den indirebilirler. Bu dönemde indirilemeyen vergiler, sonraki dönem beyannamelerinde indirim konusu yapılabilmektedir.

5766 sayılı Kanununun 25 inci maddesinin yürürlüğe gireceği 1/8/2008 tarihinden sonra yapılan sigorta işlemlerinde sözleşme yapma ve prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acentelerinin BSMV mükellefiyeti bulunmamaktadır. Bu tarihten sonra yapılan sigorta işlemlerinde BSMV'nin mükellefi sigorta şirketleridir.

1/8/2008 tarihinden önce sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan sigorta acenteleri tarafından yapılan sigorta işlemlerinin bu tarihten sonra iptal edilmesi durumunda, iptal edilen sigorta işlemlerine ilişkin beyan edilen vergilerin, iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan vergiden indirilmesi sigorta şirketleri tarafından gerçekleştirilecektir. Bu durumda, 1/8/2008 tarihinden önce sigorta acenteleri tarafından düzenlenen ancak bu tarihten sonra iptal edilen sigorta işlemlerine ilişkin vergilerin sigorta acentelerince beyan edilerek ödenmiş olması kaydıyla, sigorta şirketleri tarafından iptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan vergiden indirim konusu yapılabilecektir. İptalin gerçekleştiği dönemde hesaplanan vergiden sigorta şirketleri tarafından indirim konusu yapılan verginin (yalnızca iptal tarihinden sonraki döneme ait olan kısmı), bu işlemleri yapan sigorta acentelerine ayrıca red ve iadesinin yapılamayacağı açıktır.

Öte yandan, 5766 sayılı Kanunun yürürlüğe gireceği 1/8/2008 tarihinden önce veya sonra düzenlenen ve bu tarihten sonra iptal edilen sigorta işlemlerinde BSMV uygulaması, 85 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinde⁷ yer alan açıklamalara göre yapılacağı tabiidir.

c) Sigorta Şirketlerince Sigorta Araçlarına Verilen Komisyonların BSMV Karşısındaki Durumu

5766 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren sigorta acenteleri, BSMV mükellefiyeti dışına çıkarılmakta ve sigorta araçları tarafından yapılan sigorta işlemlerinde de verginin mükellefi sigorta şirketleri kabul edilmektedir. Sigorta işlemlerinde verginin matrahı, sigorta araçlarına verilen komisyonlar dahil edilerek tespit edilen prim tutarlarıdır. Sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri, sigorta acenteliği bulunan finansman şirketleri ile diğer acentelerin sigorta işlemleri dolayısıyla alacağı komisyonlar da prim tutarına dahil olduğundan ve bu tutarlara ilişkin vergiler sigorta şirketlerince beyan edilerek ödeneceğinden, bu komisyonlar üzerinden sigorta acenteleri ve sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri ile finansman şirketleri tarafından ayrıca BSMV hesaplanıp beyan edilmeyecektir.

Öte yandan, bankalar dışındaki sigorta acentelerinin BSMV mükellefiyeti Ağustos 2008 döneminden itibaren sona ereceğinden sigorta muamelelerine ilişkin olarak yıl sonlarında veya belli dönem aralıklarında sigorta şirketlerinden teşvik komisyonu ve benzer adlar altında alınan paralar vergiye tabi tutulmayacaktır.

Ancak, sigorta acenteliği bulunan banka şubeleri tarafından sigorta şirketlerinden teşvik komisyonu ve benzer adlar altında alınan paraların 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesi hükmünce BSMV'ye tabi tutulması gerekmektedir. Teşvik komisyonu ve benzeri adlar altında alınan tutarlar, banka şubeleri tarafından Hizmet Vergisi (Banka Muameleleri Vergisi) Beyannamesinin ilgili kısmına dahil edilmek suretiyle beyan edilecektir.

d) Vergiden İstisna Edilen İşlemlerde Sigorta Acentelerine Verilen Komisyonların Durumu

6802 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinde BSMV'den istisna edilen sigorta işlemleri düzenlenmiştir. Bu Kanun ve diğer kanunlar ile BSMV'den istisna edilen sigorta işlemleri dolayısıyla alınan paralar (komisyon ve benzeri adlarla alınanlar dahil) üzerinden BSMV hesaplanmayacaktır. Bu durumda, sözleşme yapma veya prim tahsil etme yetkisi bulunan veya bulunmayan acenteler ile bu nitelikte olan banka şubeleri tarafından da vergiden istisna edilen sigorta işlemleri dolayısıyla komisyon ve benzeri adlarla alınan paralar üzerinden vergi hesaplanmayacak ve beyan edilmeyecektir.

e) Sigorta İşlemlerinde Belge Düzeni

Bilindiği üzere, sigorta işlemleri dolayısıyla sigorta şirketleri ve acenteleri tarafından düzenlenecek belgelere ilişkin açıklamalar 243⁸ ve 246⁹ Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğlerinde yer almaktadır. Buna göre, sigorta acenteleri tarafından sigorta şirketlerine sağlanan hizmetler nedeniyle ödenen komisyon bedelleri için sigorta şirketlerince sadece sigorta komisyon gider belgesi düzenlenmesi gerekmekte olup ayrıca acentelerce söz konusu bedeller için fatura düzenlenmeyecektir. Diğer taraftan, sigorta şirketlerinin sigortacılık faaliyeti dışında kalan diğer işlemleri için fatura düzenleneceği tabiidir.

5766 sayılı Kanun ile yapılan değişikliklerin 1/8/2008 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte sigorta işlemlerine ilişkin primler üzerinden hesaplanan vergilerin sigorta şirketlerince beyan edilerek ödenmesi ve prim tutarlarına sigorta

aracılarının bu işlemler dolayısıyla alacağı komisyonların dahil olması, belge düzeninin değişmesini gerektirmemektedir. Bu nedenle, sigorta şirketlerinin sigorta araçlarına ödenecek komisyonlar için sigorta komisyon gider belgesi uygulamasına devam edilecektir.

B – KAMBYO MUAMELELERİNDE BSMV UYGULAMASI

6802 sayılı Kanunun "Beyanname verilme zamanı ve yeri" başlıklı 47 nci maddesinin (a) fıkrasında, "...her mükellef, bir ay içindeki vergiye tabi muamelelerini bir beyanname ile ertesi ayın 15 inci günü akşamına kadar ... banka ve sigorta hizmetleri vergisinde muamelelerin yapıldığı yer vergi dairesine bildirmek mecburiyetindedir." hükmü yer almaktadır. Aynı maddenin (e) fıkrasında ise; "Herhangi bir vergi döneminde, vergiye tabi muameleleri bulunmayan mükellefler de keyfiyeti aynı müddetler içinde, vergi beyanamesi ile bildirmeye mecburdurlar." hükmü bulunmaktadır.

15/4/2008 tarihli ve 26848 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2008/13459 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında, kambiyo muamelelerine ilişkin BSMV oranı, 1/5/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere kambiyo satış tutarı üzerinden sıfır olarak belirlenmiştir.

Buna göre BSMV mükellefleri, vergilendirme dönemi içinde vergiye tabi işlemleri bulunmasa da bu durumlarını vergi beyanamesi ile bildirmeye mecburdurlar. Bu nedenle, vergi dönemi içinde sadece vergi oranı sıfır olarak belirlenmiş döviz satış işlemleri bulunan mükelleflerin (yetkili müesseseler dahil) de bu işlemlerini beyanname ile bildirmeleri gerekmektedir.

Tebliğ olunur.

- ¹ 6/6/2008 tarihli ve 26898 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ² 23/7/1956 tarihli ve 9362 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ³ 14/6/2007 tarihli ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ⁴ 14/4/2008 tarihli ve 26847 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ⁵ 29/5/1981 tarihli ve 17354 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış olan, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
- ⁶ 10/1/1961 tarihli ve 10703 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ⁷ 13/6/2007 tarihli ve 26551 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ⁸ 7/9/1995 tarihli ve 22397 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.
- ⁹ 8/1/1996 tarihli ve 22517 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

EK: 1

İPTAL EDİLEN SİGORTA POLİÇELERİNE İLİŞKİN BİLDİRİM						
MÜKELLEFİN VERGİ KİMLİK NO:			VERGİ DAİRESİ:		İL/İLÇE:	
SOYADI (UNVANI) :						
ADI :				AYI	YILI	
SIRA NO	POLİÇE NO	POLİÇENİN DÜZENLENME TARİHİ	NET PRİM TUTARI (YTL)	İPTAL EDİLEN POLİÇENİN BEYAN EDİLDİĞİ VERGİLENDİRME DÖNEMİ	VERGİ DAİRESİ ALINDISI TARİH / NO	VERGİ DAİRESİNE ÖDENEN BSMV (YTL)

2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						

Not: Satır sayısı artırılabilir.